Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Треба примусити їх підписати нашу угоду саме 29 листопада і саме у Вільнюсі, інакше вони її не підпишуть ніколи!

Із листа Юлії ТИМОШЕНКО

48 (463)
28 листопада
2013 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

СКИНУТИ «КИДАЛ»!

Недарма стверджують, що віхові випробування виявляють сутність ідей, людей і речей. Хоч і до новітніх майданів була очевидною дволикість реґіоналів, їхня позірна готовність ухвалювати потрібні для євроінтеґрації закони і тихий та відвертий саботаж усіх дій опозиції, і не тільки її, спрямованих на укладення Угоди про асоціацію. Ця позірність викликала обурення громадськості. І все ж, думалось, що це позиція тільки проросійського лобі в Партії реґіонів. Та все стало очевидним, коли влада відкрила карти.

Нарешті на Майдані брехня, фальш і фарисейство реґіоналів стали очевидними.

– Вони там (на Європейській площі. – авт.) стоять за одну людину. А ми тут захищаємо весь 46-мільйонний український народ, – по-фарисейськи розпинався на трибуні владної маніфестації на Михайлівській площі речник-реґіонал Володимир Олійник... Та так його «захищаємо», аби він, не дай Боже, не відірвався від Москви, не пішов у Європу, не зажив краще. І не дамо йому на це жодного шансу...

У цій позірній псевдопатріотичній браваді й фальшивому обуренні мене вразила одна сталінсько-більшовицька теза: вони, мовляв, «захищають одну людину»... І відразу згадалось твердження вождя всіх народів: нема людини – нема проблеми... А що, одна людина не потребує захисту? Саме за такою логікою цього речника діяли комуністи у час голодомору: не захищаючи одну людину, вони виморили голодом мільйони. Мільйони і мільйони знищили репресіями, у війну, кидаючи безглуздими наказами в атаки беззбройних і не вишколених новобранців... Отак вони дбали і дбають про український народ. Як кажуть, Господи, порятуй нас від таких друзів, а від недругів ми вже якось самі порятуємось.

А рятуватись треба. Бо лиця у них немає і вірити їм не можна, – це шулери й наперсточники. Як же це можна було так довго і відверто «розводити» Європу, їздити по брюсселях, віднях, вашинґтонах, десятки разів приймати у Києві євроінтеґрантів Кокса і Квасневського, президентів і глав урядів, запевняти їх у своїй прихильності до демократії й обіцяти підписати Угоду... І «кинути». Навіть попри те, що жінка з косою обіцяє сидіти за ґратами. «Кинути» так, як «кинули» українців, обіцяючи «покращення вже сьогодні».

Бояться. Бояться втратити свої статки. Бояться, що так чи інакше їх змусять жити за законами, що корупційне корито від них відсунуть, а можливо, доведеться повернути народові Межигір'я та іже з ним. Зрештою, навіщо їм Європа з претензіями на прозорість, демократію, верховенство права, коли в Україні вони – монархи, князі й князьки. А в Європі, як це водилося в Московії здавна, вчаться їхні діти, там вони відпочивають і лікуються, там вони тримають свої гроші, запасаються нерухомістю на випадок, коли доведеться втікати з України. Для них Європа є всюди. Для українців вони обіцяють її трохи пізніше.

Але довго знущатися з народу не можна. Якщо їх не змете молода революційна хвиля то Європа має почати блокування цієї антинародної влади, бо без міжнародного тиску ці «кидали» з політичної сцени не зійдуть.

Богдан ВІВЧАР

ПУЛЬС ДНЯ

НА МАЙДАН! – УСІ ГУКНУЛИ...

Останній рік був роком надій. Надій на європейське цивілізоване майбутнє України. На те що Україна нарешті відірветься від того російського імперського воза, у який впрягли її триста років тому й бичують репресіями, голодомором, лінґвоцидом... Словом, ми йшли до Вільнюського саміту, аби підписати Угоду про асоціацію з ЄС. Попри опір влади, проросійського лобі у сутності компартії і Партії реґіонів. Це особливо чітко проглядалось у намаганні комуністів зорганізувати референдум щодо зовнішнього курсу України й небажанні реґіоналів випустити на волю Юлію Тимошенко.

Та грім ударив минулого четверга, коли глава Уряду М. Азаров оприлюднив розпорядження про призупинення процесу підготовки до укладення Угоди з ЄС. Це обурило і збурило українську громадськість як в Україні, так і за її межами.

Насамперед змобілізувалися реґіони. Нехай невеличкі, але все ж «майдани» постали по всіх обласних центрах. А в Івано-Франківську в суботу на Вічевому майдані відбулася виїзна сесія Івано-Франківської міськради з участю численної громади. Депутати ухвалили рішення про всезагальну підтримку євроінтеґрації.

А вже в неділю близько двох тисяч містян, незважаючи на дощ, прийшли на мітинґ, аби висловити протест проти ганебних дій влади. На мітинґу виступив голова обласної ради Василь Скрипничук, який оголосив про скликання позачергової сесії для ухвалення політичних

(Чит. 2 стор.)

ВШАНУВАННЯ

ЦЕ ПОВТОРИТИСЬ НЕ МОЖЕ

ПРИКАРПАТТЯ ТИЖДЕНЬ ВШАНОВУВАЛО ПАМ'ЯТЬ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ 1932–1933 РОКІВ В УКРАЇНІ.

В Івано-Франківську і реґіонах писали листи-послання нащадкам, які вшановуватимуть убієнних голодом у 2033-му... Студенти ПНУ ім. В. Стефаника проводили поминальні походи вулицями обласного центру.

А в поминальну суботу містяни зібрались на Вічевому майдані на вічереквієм. Перед учасниками Театр фольклору, народних свят і видовищ розгорнув виставу-дійство, перенісши усіх у голодне жахіття 33-го... Лунали тужливі пісні, скапували сльозами свічки...

А по тім жалобна процесія пройшла до Меморіального скверу, де священство УГКЦ, УАПЦ, УПЦ КП та РКЦ в Україні на чолі з митрополитом Іоасафом біля символічного Хреста жертвам репресій відслужило панахиду. Всі присутні помолилися, поклали вінки й запалили свічки за вбитих голодом українців. А краяни засвітили у своїх віконцях свічки...

(Чит. 2 стор.)

Згідно рішення Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка від 13.11.2013 р. та з ініціативи управління культури облдержадміністрації проводиться

ЗБІР КОШТІВ НА ОРГАНІЗАЦІЮ МУЗЕЮ НАРОДНОЇ ШАНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В НД «ПРОСВІТА»

Кошти можна внести як готівкою в бухгалтерію НД «Просвіта» (2-ий поверх), так і перерахувати на спеціальний рахунок:

р/р 26004300022896 в ПАТ «Ідея Банк»
МФО 336310, код ЕДРПОУ – 04929075
Обласне об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка
Призначення: для Музею народної шани Тараса Шевченка

ІМЕНА ЖЕРТВОДАВЦІВ БУДУТЬ ОПРИЛЮДНЕНІ В ЗМІ, ГАЗЕТІ «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА» Й ЗАПИСАНІ В ІСТОРІЇ СТВОРЕННЯ МУЗЕЮ

ВСТАВАЙ І КАЙДАНИ ПОРВИ!
ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ, ШАНОВНІ КРАЯНИ!

Народний Комітет захисту України б'є на сполох! Антизаконне рішення Уряду Азарова про припинення процесу євроінтеґрації України позбавляє нас, українців, європейської перспективи, перекреслює вибір переважної більшості українського народу. Це рішення означає продовження впливу імперської Росії і має всі ознаки національної зради.

ВСІ – НА ВІЧЕВИЙ МАЙДАН!!!

Щодня на 18 год!

Закликаємо всіх громадян до **місцевих акцій** на підтримку євроінтеґрації України.

Захистімо нашу свободу і європейську ідентичність!

Вдумаймося в слова нашого славного поета, земляка, координатора Комітету захисту України **Дмитра Павличка:**

Вставай, Україно, вставай,
Виходь на дорогу свободи,
Де грає широкий Дунай,
Де ждуть європейські народи.

Вставай і кайдани порви,
Дай познак, ясніший від грому,
Що ти – не рабиня Москви,
Й рабою не будеш нікому!

Слава нашій єдності, яку не подолає промосковська політика Уряду Азарова!

Слава Україні!

Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ, Дмитро ЗАХАРУК,
співголови Івано-Франківської обласної організації Комітету захисту України

22 листопада 2013 р., м. Івано-Франківськ

НЕ ЧЕКАЙТЕ, НЕ ПРОСІТЬ... ДІЙТЕ!

Із листа Юлії Тимошенко

Вітаю вас, мої рідні!

Вітаю тебе, моя дорога Україно, яка зараз стоїть на всіх євромайданах світу, яка піднімає революцію в соціальних мережах, яка з поважних причин зараз не присутня на площах, але молиться й тримає кулаки за нашу Перемогу!

Ця європейська Україна більше не хоче повертатися назад в колишній «совок», більше не хоче мати справи з аморальними вождями, з мертвими ідеологіями та з кримінальними порядками. Ця європейська Україна не хоче входити в клуб новітніх пострадянських диктаторів і спалювати там своє єдине життя.

Хто дав право Януковичу нас, українців, туди силою заштовхувати?!

Він влаштував нам 21 листопада чорний четвер, новітнє антиєвропейське ҐКЧП. Ми мусимо його негайно зупинити всіма національними силами!

Це грубий обман, що підписання Угоди зупинили з причин економічних ускладнень. Нас просто за договірною ціною продали тим, хто заплатив більше, хто дав ґарантії Януковичу увічнити його владу. Нас розп'яли на клановоолігархічній системі й хочуть в такому стані тримати вічно. Прийшов час звільнитися і це може зробити лише віддання своїй країні народ!

За містичним збігом обставин Янукович знову вивів нас всіх на майдани, в ті ж самі дні листопада, як і дев'ять років тому. Коли історія таким чином повторюється, це є особливим знаком. Це означає, що ми мусимо зараз завершити те, що не доробили, не доопрацювали після Помаранчевої революції в далекому 2004-му.

Сьогодні час знову прийшов!

Так, ми всі знову ожили, одужали від поразок і зрад, до нас повернулися сили та впевненість, ми знову готові вступати в бій і перемагати!

Я вітаю вас всіх з цим довгоочікуваним поверненням!

Сьогодні ми маємо дуже чітке завдання – примусити Віктора Януковича змінити своє принизливе рішення та підписати саме 29 листопада, саме у Вільнюсі Угоду про асоціацію з Європейським Союзом. Ми зобов'язані її для себе виборoти, бо цей документ значно більший, ніж просто угода. Це – наша дорожня карта в нор-

(Чит. 2 стор.)

ШАНОВНІ КРАЯНИ!
ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!
з 1 жовтня 2013 р. почалася передплата на наступний рік на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».
Передплатний індекс – 91083.
ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 4,30 грн.,
на півроку – 25,80 грн.,
на рік – 51,60 грн.

НЕ ЧЕКАЙТЕ, НЕ ПРОСІТЬ... ДІЙТЕ!

(Поч. на 1 стор.)

мальне життя, це – наш квантовий стрибок із глибокого дикунства диктатури в цивілізацію майбутнього.

Наші європейські партнери пропонують нам зовсім інші, значно вагоміші, речі, ніж просто економічна співпраця. Вони подають нам руку та пропонують перейти через століття застою, заощадити сотню років на шляху до сучасної цивілізації.

Хто дав право Януковичу забирати у нас цю можливість?

Я прошу вас, не дозволяйте йому так принижувати всіх нас!

Ви вже змогли зупинити їх у далекому 2004-му. Зробіть це ще раз зараз!

Треба примусити їх підписати нашу угоду саме 29 листопада і саме у Вільнюсі, інакше вони її не підпишуть ніколи!

Європейські лідери розуміють це і тому залишили для України двері на саміт відчиненими до останньої хвилини. Рішення лише за Януковичем.

Треба вимагати від нього всією українською громадою, яка зібралася сьогодні на Євромайдані, негайного скликання Ради національної безпеки та оборони, відправки у відставку його бездарного Уряду та ухвалення рішення про підписання угоди саме 29 листопада цього року.

Я прошу вас сьогодні прийняти й передати Януковичу саме такий ультиматум та щодня збільшувати на нього тиск з усіх євромайданів України та світу.

В перший день народження європейського майдану я побачила в телевізійних новинах двох зовсім молодих закоханих людей, які без закликів і трибун, без гасел і листівок одними з перших просто прийшли на Майдан. Вони обгорнулися двома прапорами – українським та європейським, – і обійнявшись, завмерли в очікуванні та надії. Потім я бачила, як вони разом мокли й мерзли під дощем, як розкладали на асфальті свої теплі речі та влаштовувалися на ночівлю. Навколо них змінювалися різні люди, а вони незмінно спокійно тримали свою вахту. Це дуже символічно, бо вони, як і мільйони українців, люблять життя, кохають один одного, віддані Україні й уже давно всією сутністю є невід'ємною складовою єдиного цивілізаційного людства. Все старе, корумповане, аморальне, підступне лежить у них, та й у всіх нас, як прогнила колода на шляху і нестерпно заважає всім нам жити. Ця символічна закохана молода пара свято вірить, що все можна змінити, що добро перемагає і що їхня громадянська позиція потрібна країні. Інакше б вони не переїхали жити на майдан.

Я від усього серця прошу всіх вас: не дайте зламати їхню й нашу віру, захистіть їхні й наші надії, відкрийте їм і всім нам майбутнє. Воно – в Об'єднаній Європі.

А якщо Янукович все ж таки закриє нам європейський шлях, то, не вагаючись, зметіть його з політичного обличчя України і вже без його участі визначайте нашу європейську долю.

В країні, де розгортається диктатура, треба бути готовими діяти згуртовано й сильно. Чекати від диктатора свободи, яку він віддасть вам добровільно, наївно та небезпечно.

Не чекайте, не сподівайтеся і не просіть!

Дійте і перемагайте! Я в вас безмежно вірю й живу з вами єдиним життям.

Слава Україні!

Юлія ТИМОШЕНКО

24 листопада 2013 року

ВІД РЕДАКЦІЇ: Юлія Володимирівна вчора відзначила свій день народження. Другий за ґратами. Але віримо, що більше так не буде, що вона більше не дивитиметься на сонце і небо крізь тюремне віконце. Бажаємо їй здоров'я, стійкості, мужності, сил. Боротьба триває, і нам потрібен сильний лідер.

З роси і води! Многая і благая літ!..

ПУЛЬС ДНЯ

НА МАЙДАН! — УСІ ГУКНУЛИ...

(Поч. на 1 стор.)

рішень щодо вимог до центральної влади підписати Угоду про асоціацію з ЄС.

А в Києві на Європейському майдані вирувало стотисячне велелюддя. Лідери опозиції, журналісти, народні депутати, громадські активісти вимагали від Президента підписання Угоди. Була виголошена резолюція народного віча, в якій учасники поставили вимоги: відставка Уряду Азарова за зраду національних інтересів, негайне скликання сесії Верховної Ради і термінове ухвалення євроінтеґраційних законів. У разі відмови Ради від ухвалення цих рішень опозиціонери обіцяють домагатися розпуску парламенту і проведення позачергових виборів. Якщо ж Віктор Янукович не відправить Уряд у відставку і не відновить курс на євроінтеґрацію, опозиція домагатиметься імпічменту Президента Януковича за державну зраду, зрив підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом та закликатиме всі демократичні країни світу негайно застосувати персональні санкції проти Януковича і представників його корумпованого режиму.

Водночас на столичний Михайлівський майдан влада звезла «тітушок» напевно зі всієї України й устами речників-реґіоналів волала: «Хочемо до Москви!..» Мовляв, без білокам'яної, без царя-батюшки Владіміра не проживем...

А вже в понеділок в Івано-Франківську студенти оголосили страйк і провели багатотисячний мітинґ біля будівлі влади. А потім пішли на Вічевий майдан. Тут протестувальники виставили намети й облаштували постійний цілодобовий майдан.

У вівторок на майдані провели позачергову сесію облради, яка ухвалила звернення до ЄС із закликом підтримати євроінтеґраційне прагнення українського народу і підписати Угоду про асоціацію України і ЄС.

Протистояння народу і владного режиму триває.

Теодор ДРОВНИЧ

ВШАНУВАННЯ

ЦЕ ПОВТОРИТИСЬ НЕ МОЖЕ

(Поч. на 1 стор.)

У поминальному заході взяли участь представники влади, громадськості, зокрема голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький...

Нагадаємо: голодомор 1932–1933 років Законом України № 376-V від 28 листопада 2006 року визнаний геноцидом проти українського народу, як і в 23 країнах світу.

А перед тим обласна рада ухвалила заяву, в якій, зокрема, мовиться:

Минає 80 років з часу голодомору 1932–1933 років, який став найбільшим геноцидом в історії людства. Мільйони українців були вбиті комуно-більшовицьким режимом, який задля досягнення політичної мети застосував найжорстокіші методи розправи з цілим народом. Жертви української нації є безпрецедентними. А голодомор 1932–1933 років є злочином проти українства, людства і людяності. Таке не можна забути.

А тому рішуче заперечуємо спробу применшити трагедію нації, відвернути увагу як в Україні, так і світі від злочинного вбивства голодом мільйонів мирних людей.

Цей злочин вчинений партією більшовиків і радянською державою, наступниками і спадкоємцями яких є нинішні комуністи і Російська Федерація. Заперечення ідеології комунізму, суд над комуністичною системою є не тільки актом справедливості, а й кроком, який унеможливив би повторення таких злочинів.

Натомість робиться спроба повернення до минулого: пам'ятники Сталіну, іншим організаторам і виконавцям голодомору, суди над тими, хто протистоїть героїзації сталінської епохи.

Неналежне пошанування пам'яті убієнних голодом, невизнання голодомору як геноциду всупереч рішенню парламентів та урядів багатьох країн світу змушує нас ще раз заявити: поза законом мають бути всі причетні до цього злочину, а Комуністична партія в Україні – заборонена.

Надзвичайно висока ціна заплачена за незалежну державу. Висловлюємо спротив втягуванню України в Митний союз, нав'язуванню «русского міра», поверненню ідеології, заплямованої кров'ю.

Курс України в Європу має бути незмінним. Історія дала українцям важкий урок. Ми пам'ятаємо, що означає бути бездержавною нацією, приєднаною до імперії.

Вшановуючи пам'ять невинно убієнних мільйонів українців, заявляємо: повороту назад не буде. Ми – за європейські цінності, за пошанування людського життя як найбільшого блага. Це можливе тільки в суверенній державі з власним політичним курсом.

Вклонімося пам'яті поколінь убитих і ненароджених земляків наших.

Запалімо свічку! Памятаймо!..

Богдан ВІВЧАР

ПОСТАТІ

ГЕНЕРАЛ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УПА

Микола Арсенич

Як ми повідомляли, в селі Березів Нижній, що на Гуцульщині, урочисто відкрили й освятили пам'ятник засновнику й довголітньому за мірками війни (1941–1947) очільникові Служби безпеки УПА Миколі Арсеничу (1910–1947).

Конспірація діяльності цієї служби була настільки високою, що навіть уславлені старшини УПА не знали про методи і її структуру, не бачили її провідників. Леґендарний сотенний УПА Мирослав Симчич (Кривоніс) у виступі біля відкритого пам'ятника розповів, що бачив Миколу Арсенича в дитинстві біля церкви, коли той був студентом, а Мирослав тоді був ще маленьким і навчався у Рідній українській школі в селі Березові Нижньому. Вдруге 91-річний Кривоніс побачив Провідника СБ УПА у бронзі пам'ятника. Але присутність його відчувалася скрізь, бо він був захисником України, яка воювала за свою незалежність, її аналітичним розумом. А в часі війни, за словами Кривоноса, УПА не протрималася б навіть кілька років, якби не контррозвідувальні й упереджувальні щодо ворогів заходи Служби безпеки УПА, очолюваної Миколою Арсеничем.

– Вони боролись не за нагороди й пам'ятники, – зазначив у виступі на урочистості син головнокомандувача УПА Романа Шухевича Юрій Шухевич, – а за Україну й український народ. І вони перемогли, бо СССР розпався, а незалежна Україна є!

Настійливе побажання бачити Україну в Європі, а не в Азії, а українських мирян – у одній потужній християнській конфесії, не залежній від Москви, висловив у своєму виступі голова Івано-Франківської обласної ради Василь Скрипничук. У свою чергу, племінник генерала СБ Миколи Арсенича Василь Арсенич від імені оргкомітету сердечно подякував усім, хто своїми посильними внесками чи працею на толоці долучились до реалізації цього проекту, зокрема скульпторові Петру Штаєру, очільнику знаменитого книжкового видавництва «А-ба-ба-гала-ма-га» Іванові Малковичу, директору місцевої школи Степанові Сулятицькому, Володимиру Стретовичу та багатьом іншим. Глибокі за змістом й аналізом стану сучасної України виступи пролунали з уст народних депутатів України Олександра Сича і Василя Гладія. Про життя і боротьбу розповіли представники ГО «Тризуб» друг Смерека, голова Косівської станиці Братства ОУН–УПА Петро Підлетейчук та інші.

П'ять замахів на життя Провідника ОУН Степана Бандеру розкрила й знешкодила СБ, очолювана Миколою Арсеничем. Двічі енґебисти рапортували про смерть Миколи Арсенича, за ним постійно полювала по всій Західній Україні спеціально створена група досвідчених людоловів. А він діяв, і очолювана ним СБ у своєму розвитку наблизилась до рівня найсильніших тогочасних спецслужб країн світу. Арсенич навіть вистежив і здолав радянського розвідника-терориста Миколу Кузнєцова за те, що той на місці вбитих ним німецьких генералів підкидав документи українських націоналістів, і гітлерівці масово винищували не лише оунівців, але й невинних заручників-українців. Хоч радянські мемуаристи доводять, що Кузнєцов випадково потрапив до рук упівців і, зірвавши ґранату, знищив себе і тих, хто його зловив, факт залишається фактом: відбулась «дуель» між двома розвідниками, що вою-вали за різні інтереси – Микола Кузнєцов –за Сталіна, котрий винищив десятки мільйо-нів невинних людей, і за «тюрму народів» – СССР, а Микола Арсенич – за Українську Самостійну Соборну Державу. Миколу Кузнєцова посмертно нагородили зіркою Героя Радянського Союзу, а Миколу Арсенича ще за життя у 1946 році УГВР нагородила найвищою нагородою УПА – Золотим Хрестом Заслуги.

Витонченість і результативність спланованих Миколою Арсеничем операцій засвідчує епізод у книжці Михайла Андрусяка «Брати просторів», де підготовлену Миколою Арсеничем акцію блискуче виконав переодягнений на Героя Радянського Союзу упівець Василевський, привізши з Києва з військових складів великі запаси зброї, набоїв, амуніції і навіть харчів. Приймав багату здобич і дякував героєві Василевському сам Провідник СБ генерал Микола Арсенич, виходець із багатодітної сім'ї простого березуна, гімназист, якого за причетність до націоналістичного руху польські окупанти вигнали з випускного класу Коломийської гімназії, а згодом – і з юридичного факультету Львівського університету. І його «університетами» стали польські тюрми й революційна діяльність у націоналістичному підпіллі і в Проводі ОУН.

Загинув талановитий контррозвідник разом із дружиною Ганною Гунько та двома стрільцями 23 січня 1947 року в криївці біля села Жуків Бережанського району на Тернопіллі. Оточені військами московських окупантів, герої-упівці покінчили життя самогубством. Їхні тіла були відвезені до Львова на впізнання, але місце поховання песиголовці старанно приховали, бо українські герої навіть мертві наводять на них жах.

Зате критерій Миколи Арсенича «хто володіє інформацією, той володіє світом», закладений генералом-розвідником у розбудову захисної структури Української держави, стає потужною зброєю в руках свідомих українців-державотворців і вселяє надію на позитивні зміни в нашому збайдужілому і зневіреному суспільстві.

Петро АРСЕНИЧ, Микола СИМЧИЧ

ІЗ КОГОРТИ БОРЦІВ

МИНУЛО 37 РОКІВ З ДНЯ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ГРУПИ СПРИЯННЯ ВИКОНАННЮ ГЕЛЬСИНКСЬКИХ УГОД. НЕ КРУГЛА ДАТА – АЛЕ СУСПІЛЬСТВУ ТРЕБА НАГАДУВАТИ ПРО ЦЕ ВИДАТНЕ ЯВИЩЕ НАШОЇ ІСТОРІЇ...

ЧАС ЗГАДАТИ ПРО НИХ

Ідеологічне протистояння СССР і країн Заходу, під знаком якого минуло майже все XX століття, загрожувало в другій його половині перерости в третю світову війну. Однак розуміючи, що це було б самогубством, 1 серпня 1975 року 33 держави Європи (тобто всі, крім Албанії), а також США та Канада, після тривалих переговорів і зволікань, таки підписали в столиці Фінляндії Гельсинкі «Прикінцевий акт Наради з безпеки та співпраці в Європі» (НБСЄ). У ньому йшлося про дотримання конституційних прав – свободу слова, друку, демонстрацій, асоціацій та ін.

Радянське керівництво не сподівалося, що в країні, де постійно тривали «чистки» від мислячого елемента, знайдуться люди, які зважаться говорити правду про стан з правами людини в СССР. Але з ініціативи письменника й філософа Миколи Руденка, генерала Петра Григоренка (Москва), громадської діячки Оксани Мешко, письменника-фантаста Олеся Бердника, юриста Левка Лук'яненка (Чернігів), 9 листопада 1976 року була створена **Українська громадська група сприяння виконанню Гельсинкських угод.** Її членами-засновниками стали також біолог Ніна Строката-Караванська, інженер Мирослав Маринович, історик Микола Матусевич, учитель Олекса Тихий (Донеччина), юрист Іван Кандиба (м. Пустомити на Львівщині).

У правозахисників не було ілюзій, що влада дозволить відкрито відстоювати права людей, покликаючись на Гельсинкський акт. Вони знали, що ризикують волею і навіть життями. Але вони керувалися міркуваннями вищого ґатунку. Окрім того, що найчастіше мова йшла про елементарну людську гідність конкретних людей (із суми якої, власне, і складається честь народу), це був також далекоглядний політичний розрахунок: звернути увагу світової громадськості на стан з правами людини в Україні.

Група приймала письмові скарги про порушення прав людини в Україні і щодо українців за її межами, передавала цю інформацію в засоби масової інформації та урядам держав – учасниць Гельсинкського процесу. Це була тривала й виснажлива війна з радянським тоталітарним режимом, із арештами, ув'язненнями й репресіями учасників Гельсинкської групи.

Репресії КҐБ проти причетних до УГГ набули мафіозного характеру. Україною прокотилася хвиля карних процесів проти правозахисників за цинічно сфабрикованими справами: «дармоїдство» (П. Вінс), «опір міліції» (В. Овсієнко, Ю. Литвин), «хуліганство» (Вадим Смогитель, Василь Долішній), «спроба зґвалтування» (М. Горбаль, В. Чорновіл), «порушення паспортного режиму» (В. Стрільців), «незаконне зберігання зброї» (П. Розумний), «виготовлення, зберігання і збут наркотиків» (В. Січко, Я. Лесів). Україна стала своєрідним полігоном КҐБ, де випробовувалися найбрутальніші методи. Причетних до групи били невідомі чи міліція (П. Вінса, Ю. Литвина, В. Долішнього), жінкам погрожували зґвалтуванням (О. Гейко), підкидали документи (М. Горіневі), за захист рідних ув'язнювали дружин (та ж О. Гейко-Матусевич, Раїса Руденко), матерів (76-літню Оксану Мешко – матір політв'язня Олеся Сергієнка). Ніхто з членів групи не виходив на волю: незадовго до звільнення, а то й у день звільнення, жертві фабрикували нову справу (В. Овсієнко, Ю. Литвин, М. Горбаль, В. і П. Січки, Я. Лесів, І. Сокульський, О. Гейко, В. Барладяну).

Чи є тепер готові «душу й тіло» покласти за права людини, за право української нації на самостійне державне існування? Мусять бути. Бо Господь недарма вихопив нас із-над самісінької прірви: ще років двадцять, ще одне покоління – і вже нікому і ні для кого було б боротися за Україну. Отже, ми Йому для чогось потрібні, – казав Микола Руденко. Але Господь і гнівається на ледачих, і позбавляє їх своєї ласки, казав він.

Отож пам'ятаймо і повставаймо, бо Україна знову в небезпеці!

Василь ОВСІЄНКО, *член УГГ з 1978 року*

(Подано зі скороченням)

ЛЮДИНА – ЛЮДИНІ

ТУРБОТА ПРО ІНВАЛІДІВ

Одне з найважливіших досягнень світового співтовариства в останні десятиліття – зміна ставлення до інвалідів. Сьогодні їх не розглядають лише як осіб з обмеженими можливостями, якими потрібно постійно опікуватись, а як повноправних й активних членів суспільства.

Україна теж приєдналась до курсу цивілізованих держав: дбає про дотримання прав, свобод, повагу до людської гідності інвалідів, створює умови для їхньої самореалізації та повноцінного життя. Слід зазначити, що і в нашій області приділяється належна увага особам з обмеженими можливостями. Обласне відділення Фонду соціального захисту інвалідів спільно з Департаментом соціальної політики облдержадміністрації розробили, а на сесії обласної ради ухвалили «Програму соціального захисту населення Івано-Франківської області у 2012–2016 роках».

Фінансування цієї програми за кошти Фонду, в рамках визначеної компетенції, дасть змогу особам з обмеженими фізичними можливостями мати рівний з іншими громадянами доступ до охорони здоров'я, освіти, зайнятості, професійної орієнтації і професійної підготовки, фізкультури та спорту, об'єктів житлового призначення, соціальної інфраструктури, адміністративних будинків, громадського пасажирського транспорту і зв'язку...

Уже стало традицією, що напередодні Міжнародного дня інвалідів, яке в усьому світі відзначається щорічно 3 грудня, підбивають підсумки роботи у сфері соціального захисту інвалідів. Саме про них і розповідає **Василь Журавківський**(на фото) – директор обласного відділення Фонду, який і організовує громадськість на успішну реалізацію в області загальнодержавних та обласних програм соціального захисту інвалідів.

Основним у роботі працівників обласного відділення була й залишається турбота про інвалідів, про їхній соціальний захист. Тож упродовж дев'яти місяців поточного року за кошти Фонду в області здійснили фінансування на виготовлення й доставку інвалідам протезно-ортопедичних виробів на суму 2 млн. 431,3 тис. грн., закупили й видали інвалідам та інвалідам-чорнобильцям 15 спеціальних автомобілів, виплатили 65,5 тис. грн. компенсації за невикористані інвалідами санаторно-курортні путівки, профінансували 17,6 тис. грн. на фізкультурно-спортивну реабілітацію людей з обмеженими можливостями, а на передплату їм періодичних видань засобів масової інформації профінансували 10,1 тис. грн.

Особливу увагу працівники обласного відділення звертають на питання професійної і трудової реабілітації інвалідів. За кошти Фонду в області створили 488 робочих місць для працевлаштування осіб з обмеженими можливостями, профінансували 57,7 тис. грн. непрацюючим інвалідам на витрати за навчання й перекваліфікацію у професійно-технічних, вищих та інших навчальних закладах для здобуття професії. Важливий внесок відділення Фонду здійснив до обласної програми зайнятості населення Івано-Франківської області на 2012–2014 роки, розробником якої є обласний Центр зайнятості.

Крім цього, вагому фінансову підтримку відділення Фонду надає громадським організаціям інвалідів на статутну діяльність, а також їхнім підприємствам, на яких впроваджуються нові технології, зростають обсяги виробництва, створюються нові робочі місця, а їхня продукція користується попитом не тільки в області, а й за її межами.

Словом, центральним у нашій діяльності була і залишається турбота про інвалідів.

Записав ***Теодор ДРОВНИЧ***

ТАК ДУМАЮ

ЛЮБІТЬ СВОЄ!

Чомусь так повелось серед т. зв. лібералів, в тому числі, серед українських лібералів (західних чи львівських), що в науковому закладі не може бути ідеології. Та, зрештою, це записане в Основному Законі. Та що таке «ідеологія»? Ідеологія – це сукупність ідей, що характеризують людину, групу, культуру або політичну партію. Скажімо, ні провід католицький, ні провід юдейський не дозволять, щоб у їхніх навчальних закладах була відсутня їхня релігійна ідеологія.

У критиці західних лібералів, подібно як колись від радянських, а сьогодні від російських, дістається українській національній ідеології, яку я дозволю собі назвати націоналізмом без неґативів приписаного йому противниками. Український націоналізм ніколи не був шовінізмом. Тоді чому така упередженість до української національної ідеології?

Цікавим є те (яка іронія!), що навіть найбільш завзяті українські критики національної ідеології майже при кожному виступі наголошують, що вони – патріоти, а дехто навіть схиляється перед радикальним націоналізмом Івана Франка.

Я вважаю себе теж відносно ліберальним у людському понятті – допомоги ближньому чи безпосередньо, чи через соціальні програми. Мені не перешкоджає у цьому моя українська націоналістична ідеологія. Фактично, це не виняткове явище. Блаженніший Патріарх Йосиф Сліпий, який за свою Церкву і свій народ карався 19 років у радянських таборах, писав у своєму Заповіті:

«Навчіться тут, що все своє рідне треба любити, хоч би було воно і бідне, і людьми забуте чи навіть погорджуване. Любіть свій нарід, за нього постійно моліться, для нього працюйте, вчіться і жийте! Любов батьківщини є природним обов'язком кожної людини. У християн є вона чимось вищим, а саме надприродною релігійною повинністю, що спирається на об'явленій науці. Та релігійна повинність походить з заповіді Божої – пошани й любові до батьків, а остаточно виростає з великої і загальної заповіді любові до ближнього, яка домагається, щоб ми любили всіх людей, одначе, щоб особливою любов'ю любили найближчих ближніх... а найближчими ближніми є наші батьки і батьківщина. Батьківщина – це наш край, наша мова, наша історія...»

Тому я звертаюся до українських ліберів. Ведіть свої бої з нищівними ідеологіями – зразка фашизму, комунізму. От, наприклад: запропонуйте спершу на законодавчому рівні заборонити комуністичну партію. Але лишіться українського націоналізму. Він сьогодні потрібний для нації, яку намагались століттями знищити. Інакше ви – контрапродуктивні. Ви чомусь любите всіх людей в світі, тільки не своїх українців.

Аскольд ЛОЗИНСЬКИЙ

ДОСЛІДЖЕННЯ: НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМЕ

ЗЛОВІЩА КАТИНЬ

УКРАЇНЦІ – ЖЕРТВИ КАТИНСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

Попри жорстокі розстріли поляків у Катині, більшовики з ненавистю розстрілювали й українців. Поляки й українці – спільні жертви терору Москви. Про це варто згадати і пам'ятати у ці дні, коли ми разом прагнемо до Європи.

...План Молотова–Ріббентропа (Гітлера–Сталіна) був запущений в дію. 1 вересня 1939 року фашистська Німеччина віроломно вдирається в Польщу. Поляки мужньо і самовіддано обороняються. Але 17 вересня 1939 року Червона армія (РСЧА) підступно вдарила зі сходу в спину польської армії, основні сили якої були кинені проти німців. Польща розгромлена й поділена між винуватцями розв'язання Другої світової війни – фашистською Німеччиною і комуністичним СССР. У радянський полон потрапило 250 тисяч польських військовослужбовців.

За офіційними джерелами, польські бранці утримувалися у спецтаборах НКВД: Осташківському (Калінінська область), Козелецькому (Смоленська область) і Старобільському (Харківська область).

* * *

...Навесні 1940 року польські військовополонені з цих таборів при загадкових обставинах зникають. Загадковість ця буде розгадана згодом – через десятиліття. Коли будуть розсекречені документи у спецхранах із грифом «цілком таємно».

Отож 5 березня 1940 року Політбюро ЦК ВКП (б) доручило НКВД розстріляти 14 тис. 700 «бывших польских офицеров, чиновников, жандармов, помещиков, полицейских, разведчиков, осадников и тюремщиков», які утримувалися у трьох спецтаборах, та ще 11 тисяч польських «фабрикантів», чиновників, що перебували у в'язницях у Західній Україні і Західній Білорусії.

І в травні 1940 року «зникли» 21 857 поляків, які перебували в Осташківському, Козелецькому і Старобільському спецтаборах і в'язницях.

* * *

...Навесні 1943 року весь світ вразила страшна сенсація: як повідомляло командування німецьких збройних сил (вермахту), 13 квітня 1943 р. в Катинському лісі при відкритті масових могил знайдені останки 4143 помордованих польських старшин, ексгумованих комісією польського Червоного хреста. Вдалося ідентифікувати 2815 осіб: усі вони були з Козелецького табору, розстріляні поспіхом, тож не дивно, що при загиблих (у більшості) залишилися особисті документи. Були всі підстави дійти висновку, що цей злочин – справа рук НКВД.

Однак московські очільники, посилаючись на жорстокі злочини німців на окупованих територіях, заперечували факт розстрілу поляків, перекладаючи злочин на німецьке командування.

До речі, згідно найновіших досліджень істориків, у Катині під Смоленськом замордували 4400 польських старшин. Розстрілювали поляків і в інших реґіонах СССР, в тому числі – на території України. Так, у Старобільському таборі біля Харкова від куль службовців НКВД загинуло 3900 поляків.

* * *

...Про трагедію в Катині поляки розголосили по всьому світу. Шанують пам'ять про трагічно загиблих співгромадян. Їхні імена, встановлені в процесі дослідження Катинської трагедії, вписані в аннали історії боротьби польського народу проти німецького фашизму.

Але й ми, українці, мусимо знати і пам'ятати, що разом із поляками в Катині знайшли спільну могилу також українці. В офіційному документі про злочин більшовиків у Катині, виданому Головним командуванням (вермахтом) Німеччини, до речі, зазначалося, що, крім українців, у Катинському лісі були розстріляні в польських старшинських мундирах грузини, білоруси, євреї, навіть татари.

І тут нема нічого дивного. Адже багато галичан і волиняків, як на той час громадян Речі Посполитої, служили в польському війську, на старшинських посадах. При цьому не слід забувати, що після поразки національно-визвольної боротьби на теренах Польщі знайшли притулок уряд УНР і армія УНР, значна частина старшин якої перейшла на службу до польського війська. Так що, потрапивши в полон до радянських спецтаборів, вони, як колишні петлюрівці й інші «националистические элементы», що воювали за волю України, проти більшовиків, не мали шансів на життя. Їм Москва, ЦК ВКП (б) жорстоко помстилися.

* * *

Отож знову виникає запитання: чому мовиться лише про замордованих катами НКВД поляків?

Старший син Василя Стефаника – Семен згадував: «...Я тоді сидів разом **із Романом Сов'яковським, також** сином священика з Торговиці (мається на увазі – сидів за однією партою в гімназії. – В. М.). **Він загинув під час Другої світової війни у Катині разом із двома українцями з-під Коломиї – Членком і Кіркоровичем...»**

Отже – Роман Сов'яковський, Членко, Кіркорович...

Орест Корчак-Городиський (уродженець Станиславова, 1918 р., нині – мешканець Чикаґо, США), який займається міжнародно-політичними аспектами в новітній українській історії, досліджуючи питання «Катинь і українці», на основі офіційного повідомлення вермахту про розстріли в Катині в однойменній публікації подає частковий список українців, що їх розстріляли енкаведисти в Катині 4 травня 1940 р. Подає їх за числами, під якими вказані дані розстріляних, як вважає автор, українців, зокрема:

51. Данилюк Іван – старшина;
86. Димітров Нарциз – Перемишль;
91. Дроздовський Іван;
106. Д-р. мед. Волосянко – сотник;
167. Білоглавок Роман – сотник;
243. Власенко Володимир – Вільно, цивіліст;
501. Драган Володимир – Львів;
627. Ліськевич Маріян – поручник;
684. Сидорчук Іван;
716. Ковальчук Валеріан;
905. Д-р. мед. Балабан Карло – сотник;
960. Гробельний Стефан – хорунжий;
1106. Дишиленко Людвик;
1148. Дармохвал Казимир – хор.;
1757. Рогаля Полікарп – поручник;
1868. Андрейкович Борис – хор.;
1962. Онуфріїв Юрій;
2072. Василюк Михайло – хор.;
2252. Микитин Іван – сотник;
2274. Шлемко Сильвестер – сотник;
2282. Курило Тадей – пор.;
2383. Уласевич Володимир;
2453. Максименко Роман – Радом (місто в Польщі – В. М.);
2655. Лавринович Северин;
2854. Родсико Микола – хор.;
3134. Кульчицький Володимир, ур. 08.05.1913 – хор.;
3412. Старощук Роман;
3556. Димчишин Ервін – хор.;
3611. Грінков Ярослав – хор.;
3686. Диба Роман;
3721. Дністрянський Роман – пор.;
3875. Заворотник Юрій, Львів, вул. Генінга, 19;
3969. Корінний Володимир.

При цьому Орест Корчак-Городиський згадує також про список українців (200 осіб), розстріляних у Катині, який подає генерал К. Смовський у своїй публікації «Українські жертви в Катині» в ч. 157 «Свободи» за 1952 рік. Зазначає одночасно, що в тому списку фігурують прізвища українців, яких нема у списку О. Корчака-Городиського.

Зарубіжні джерела засвідчують, що існує ряд польських видань, уладнаних польськими дослідниками на підставі німецьких документальних джерел, в яких ідентифіковані всі жертви Катині – як поляки. Про українців і старшин інших національних меншин, що служили в польському війську і замордовані енкаведистами в Катинському лісі, мови нема.

Та всі факти у цій трагічній історії засвідчують, що трагедія Катині, Старобільська – це трагічна спільна сторінка історії поляків і українців. Наша спільна болюча пам'ять.

* * *

...P. S. Лише у 90-их перебудовчих роках людність дізналася про імена й посади безпосередніх організаторів і виконавців розстрілу, офіцерів польської армії у Катині. А це, крім Й. Сталіна, членів Політбюро ВКП (б), які 5 березня 1940 р. ухвалили рішення про знищення польських військовополонених, – начальник Головного транспортного управління НКВД комісар держбезпеки 3-го рангу С. Д. Мільштейн, його заступник – старший майор держбезпеки Н. І. Синєгубов, начальник штабу конвойних військ комбриґ М. С. Кривенко і начальник комендантського відділу адміністративно-комендантського відділу управління НКВД – майор держбезпеки В. М. Блохін.

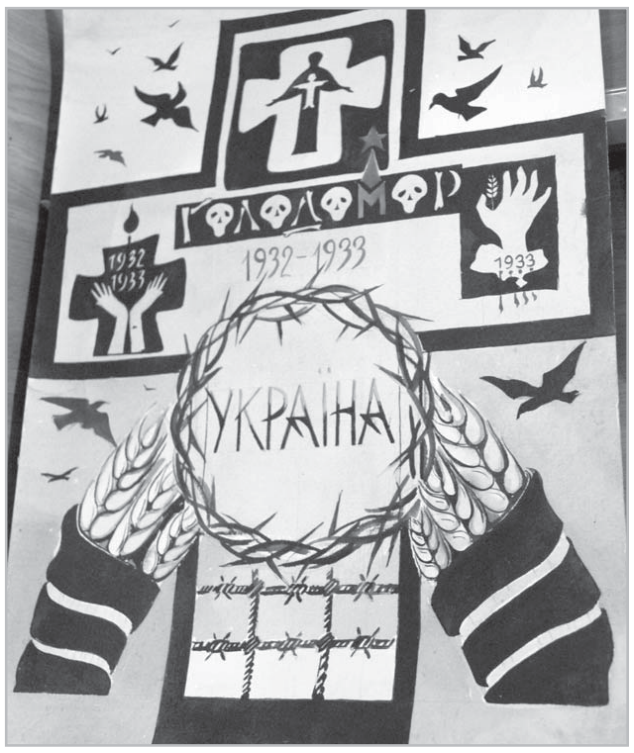
Василь Блохін – головний кат НКВД, «рекордсмен». Вважають, що за роки своєї катівської «роботи» він особисто розстріляв від 10 000 до 50 000 осіб. За день він знищував у середньому 200 осіб. До речі, В. Блохін дуже пишався тим, що особисто розстріляв найвідоміших людей Радянського Союзу, зокрема військових начальників Якіра, Тухачевського, Уборевича, свого колишнього наркома Єжова, письменника Бабеля, журналіста Кольцова, режисера і театрального діяча Всеволода Мейєрхольда. Цей катюга дослужився до генеральського звання. Після смерті Й. Сталіна був звільнений із «чекістських» органів, позбавлений звання генерала, а в лютому 1955 р. В. Блохін застрелився. Того ж року був розстріляний і небажаний «свідок» Катинської трагедії генерал Соломон Мільштейн. Як кажуть в народі, катюзі – по заслузі.

* * *

...А нещодавно Катинь знову нагадала світові про себе: тут, у Смоленських лісах, за дивних і нез'ясованих обставин сталася трагічна авіакатастрофа, в якій загинула урядова делеґація Польщі, яка мала намір взяти участь у заходах пам'яті про Катинську трагедію травня 1940 року. Що це – містика, зла доля, випадковість? Чи підступний чин зловорожої руки?..

Володимир МОРОЗЮК,
член НСПУ

КОНКУРСИ

ГОЛОДОМОР: 80 РОКІВ ОПІСЛЯ...

Громадська організація «Зарваницька громадська ініціатива», Івано-Франківська обласна організація «Молода Просвіта» за сприяння інформаційно-методичного центру управління освіти і науки Івано-Франківського міськвиконкому провели конкурс творчих робіт учнівської молоді «Голодомор: 80 років опісля…», присвячений роковинам голодомору українського народу 1932–1933 років. Акцію провели з метою формування історичної пам'яті молодого покоління, стимулювання інтересу школярів до української історії. До участі були запрошені учні 5–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів Івано-Франківська.

22 листопада 2013 року о 15.00 в НД «Просвіта» відбулося нагородження переможців та учасників конкурсу.

На конкурс творів-есе, у якому брали участь учні 9–11 класів, надійшло 52 роботи. Перемогу та цінні призи отримали:

1 місце – Ольга Максимців, НВК «ЗШЛ № 23», 11-Б клас (планшет);

2 місце – Анна Лужна, ЗШ № 13, 10-Б клас (MP3-плеєр);

3 місце – Анастасія Пеца, СЗШ № 5, 10-В (флешка-карта).

На конкурс малюнків, у якому брали участь учні 5–8 класів, надійшло 44 роботи. Перемогу та цінні призи отримали:

1 місце – Лілія Звіртек, ЗШ № 19, 7-Б клас (енциклопедія);

2 місце – Мар'яна Гураль, Івано-Франківська гімназія № 2, 4 (8)-А (книга про голодомор в Україні 1932–1933 років);

3 місце – Сузанна Савчук, СЗШ № 11, 7-А клас (набір канцтоварів).

Інші учасники отримали у подарунок книжки та Сертифікати участі.

Присутні переглянули документальний короткометражний фільм «Брати», а також тематичну міні-виставу у виконанні учнів загальноосвітньої школи № 13.

– Голодомор в Україні 1932–1933 років ще не визнаний в усьому світі як геноцид, – зазначила голова «Молодої Просвіти» Євгенія Бардяк. – Наше завдання – донести до світової спільноти правду тих страшних років. І якщо це не зуміє зробити теперішнє покоління, то нехай прийдешні, вивчаючи справжню історію, доведуть справу до завершення.

Теодор ДРОВНИЧ

ДУХОВНЕ

ВІН СТУКАЄ У НАШІ СЕРЦЯ

Спочатку новий папа вразив світ своїми жестами, простотою і відкритістю, чим завоював серця.

Та Святіший Отець і далі вражає, день за днем, даючи чудове свідчення того, як бути вбогим і люблячим християнином, та й тим часом частіше говорить на теми, які не всім до вподоби. І йдеться зовсім не про ворожі до Церкви середовища, але про саму ж Церкву.

Франциск нещадно вказує на гріхи всередині спільноти вірян. Під час однієї з Літургій у каплиці Святої Марти папа різко говорив про спокусу тріумфу, «до якої не були стійкі навіть апостоли». «Господь вчить нас, що у житті не все є магічне, що тріумфалізм не є християнським… Нехай Господь позбавить нас від тріумфальних фантазій», – застеріг папа.

Ще сильніші слова прозвучали в листі до арґентинських єпископів: «Типовими хворобами Церкви є закритість у собі, вдивляння у себе, зосередженість на своїх проблемах… Це вид нарцисизму, який веде нас до духовної секуляризації, зсублімованого клерикалізму, а отже, не дозволяє нам досвідчити солодкої і зміцнюючої радості голошення Євангелії». У тому ж листі папа Франциск закликав: «Нехай Господь звільнить нас від бажання робити собі макіяж з нашого єпископства через зовнішній блиск секуляризму, грошей і «клерикалізму на продаж». Нехай Діва Марія навчить нас смирення і тихої, але безстрашної, праці, яка провадить до апостольської завзятості».

Папа різко говорив, що «і в християнських громадах є кар'єристи, вони роблять вигляд, що увійшли до неї, але це злодії і розбійники, які крадуть Ісусову славу». Він додав, що вони шукають «вигоди для себе».

Було б добре, якби всі ми взяли собі ці непрості слова до серця. Кожен із нас повинен приміряти їх до себе. Не думайте, що вони стосуються інших – єпископів, священиків, деяких абстрактних поганих вірян, але саме нас.

Якщо, слухаючи слова Франциска, відчуємо дискомфорт, це буде добрий знак, що ці слова «достукались» до нас. Таку вже маємо природу, що не любимо змін і не хочемо поборювати свої гріхи і слабкості. Ключ до ефективних змін у Церкві – в серці кожного. Відгукнімось на виклик, який кидає нам папа. Це може бути неприємним, але саме таке життя християнина. І воно не має бути зручним, а має бути правдивим і відповідати Євангелії. Папа сказав це дуже чітко: «Дорогою є тільки Ісус. Хтось з вас скаже: «Отче, то ти фундаменталіст». Ні, це тільки те, що сказав Ісус: «Я – двері».

Пьотр ЖИЛКА

ЮНІ ТАЛАНТИ

СКРИПКА ГРАЄ, СЕРЦЕ КРАЄ...

Настуся Турянська навчається в четвертому класі ЗОШ № 25, а після занять іде в школу педпрактики ДМУ ім. Д. Січинського. В руках – скрипка, а навколо звучить музика Шопена, Вівальді, П'яцоли.

Вона любить музику, бо це вже сімейне – тато, мама і старша сестра закінчили школу, ДМУ, Львівську консерваторію і вже грають у найпопулярнішому й найулюбленішому академічному струнному ансамблі «Harmonia Nobile». Мама – скрипалька, тато – віолончеліст із самого початку створення ансамблю, а Марта – тільки кілька років. Тож скрипка передана як естафета, а відповідно і поставлена висока планка, яку треба тільки піднімати, бо бути успішним музикантом – це вже бренд Турянських.

Та не тільки скрипку успадкувала Настуся від Марти, але й вчительку – Любов Віталіївну Литвинчук, яка сама успішна, працьовита, різносторонньо обдарована, вимоглива і добра. Вчителька, яка власним прикладом надає таку енергію до вдосконалення, що успіх її учениці ґарантований.

Настуся защораз бере участь у конкурсах юних скрипалів, як юний віртуоз удостоєна права грати як солістка разом з ансамблем «Harmonia Nobile», готується до конкурсу «Нові імена», ім. М. Лисенка.

Звичайно, батько, мама і сестричка радіють з успіхів Настусі, але й прискіпливі до неї. Та це тільки допомагає дівчинці, бо вона наполегливо працює, щоб мама й тато гордилися нею, а Марта погодилась з нею грати в дуеті. Та й у школі Настуся не пасе задніх, добре вчиться, виступає на шкільних концертах, багато читає, особливо любить книжки про композиторів, музикантів, можливо, з часом напише книжку і про свою родину, а також створить струнний квартет сім'ї Турянських, який буде окрасою фестивалю «Родина».

Успіхів, Настусю!

Любов ЗОРІНА

ПОРИ РОКУ: ГРУДЕНЬ

ЗАМІСТЬ ПИШНИХ КУЧЕРІВ – СИВИНА СРІБЛЯСТА

Народ здавна називав цей місяць чи не найвлучніше з усіх у році. Найдавніше це був студінь (коли все холоне від морозу) або хмурень (через постійно насуплене небо). Називали й просинцем, бо ж інколи синіє небо. Але остаточно утвердився грудень – час, коли земля надовго змерзається грудками. Це місяць найкоротших днів, найдовших і найтемніших вечорів, нескінченних, здається, ночей. Але і місяць найбільшого спокою та умиротворення в природі, відпочинкової пори для матінки-годувальниці, нашої найдорожчої землі.

Рік-у-рік осінь змінює пишні золоті кучері на сріблясту сивину. В народі кажуть: грудень рік закінчує – зиму починає. Та насправді зима не за календарем настає, а 22 грудня.

Найпевнішими ознаками її є льодостав і утворення сталого снігового покриву.

Білосніжна чарівниця-зима, особливо в Карпатах, дбайливо одягає землю в теплу снігову шубу. Великий і сонячний художник – природа віддає в цей час перевагу різним відтінкам білого кольору. На фоні синьобілого чи рожево-золотистого снігу в час сходу або заходу сонця чітко вимальовуються оголені почорнілі гілки дерев та густі ультрамаринові тіні від них.

Ми любимо ходити до лісу навесні, влітку, восени. А взимку? Дехто вважає, мовляв, нічого особливого в лісі цієї пори немає. Адже квітів чи ягід не назбираєш і чогось цікавого не побачиш. Та це хибна думка. Підімо гарного сонячного дня в зимовий ліс! Повірте, це буде справжня подорож у казкову країну снігової фантазії і білої тиші. Лише відкрийте своє серце назустріч красі рідної природи, а очі – для цікавих і повчальних зустрічей.

Зимове сонце з побляклого від морозу небосхилу посилає стріли холодних променів на закутану в ніжну пухку снігову хустину землю. Розбиваючись на тисячі дрібних струмків, промінці протікають крізь гілля й вимальовують на сніговій поверхні чарівне плетиво синіх тіней. Міріадами діамантових іскор спалахують грані сніжинок – кристалів звичайної води. Усюди біло, аж боляче очам! Ніби в казці, принишк ліс. Ось гурт червоно-колірних сосен високо здіймає під білими пухнастими шапками вічнозелені крони. Струнке берізки, вбрані в сріблясті сукні з інею, опустили свої коси-гілочки. Лапаті ялини повагом закутали наїжачені гілки в пишні снігові шуби. Гордо піднімають бронзово-кучеряві й уже сиві від інею крони кряжисті дуби. Часом нечутно спадає з гілля снігова шапка. Ніби нічого живого немає в цьому казковому сонному царстві. Та на білих сторінках снігової книги залишили свої письмена-сліди різні лісові жителі…

Закінчується рік. Зима приходить до нас опівночі під дзвін годинника і келихів з присмаком хвої і яскравими вогнями веселого новорічного свята.

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

Грудень – ніч року: його завершує й зиму починає.

Сніговий і холодний обіцяє рясні жнива.

Чим біліша зима, тим зеленішим буде літо.

Кури рано пішли на сідало – до морозу.

Синичка свистить із самого ранку – на нічний мороз.

Біла веселка посеред зими – на сильний мороз.

Стовп від сонця на заході – мороз буде відчутним.

Зимове тепло – як мачушине добро.

Взимку сонце крізь плач сміється.

Зима літо з'їдає, але перед ним тікає.

Холодна пора без снігу – літо без хліба.

4 (Введення в храм Пресвятої Богородиці): ворота зими.

10 (Зимове знамення): за хмарами, зорями, вітрами судили про наступну погоду.

13 (Андрія Первозванного): снігу немає – зима буде малосніжною і теплою.

17 (Варварин день): початок відліку морозів; Варвара ночі увірвала, а дня доточила; перед Варварою небо в зорях – чекайте холодів, а коли сліпе й темне – тепла.

19 (Миколи): казали: «Хвали зиму після Миколи»; колись цей день славився гарними морозами і вважався одним із головних зимових свят; споконвіку в Україні він був зі щедрими подарунками для дітвори, покровителем добрих; вважалося, що поєднував суджених і всіляко сприяв молодятам; якщо до цього дня зима встановилася, то слід було чекати відлиг; багато снігу – на літнього Миколи буде багато трави.

22 (Анни): зимове сонцестояння; народини Сонця.

25 (Спиридона-сонцеворота): сонце – на літо, а зима – на мороз.

Подав ***Ярослав ГЛАДУН,*** *професор*

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ГРУДЕНЬ

1 ГРУДНЯ

Річниця з дня **проведення Всеукраїнського референдуму** (1991), на якому український народ більшістю голосів підтримав Акт проголошення Незалежності України.

70 років від дня народження **Богдана Гавриліва,** історика-краєзнавця, головного історика Івано-Франківська (1996), голови Івано-Франківської обласної організації Всеукраїнської спілки краєзнавців (1996–2009), автора численних краєзнавчих видань, заслуженого працівника культури України (1997), лауреата обласної премії імені Івана Вагилевича (2009), лауреата галицької історико-краєзнавчої премії імені академіка Івана Крип'якевича (1997), лауреата Всеукраїнської премії імені Дмитра Яворницького (2003), лауреата обласної краєзнавчої премії імені Володимира Полєка (2010).

2 ГРУДНЯ

120 років від дня народження **Григорія Смольського** (1893–1985), художника, учня О. Новаківського, який більшість своїх творів присвятив Гуцульщині, уродженця с. Підгірки (нині – Калуської міськради).

45 років від дня народження **Романа Голода,** професора кафедри української літератури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, автора праць про Івана Франка, уродженця с. Сарники Рогатинського району.

4 ГРУДНЯ

Введення у храм Пресвятої Богородиці.

60 років від дня народження **Івана Кочержука,** заслуженого художника України, уродженця м. Надвірна.

5 ГРУДНЯ

135 років від дня народження **Олександра Олеся (Кандиби)** (1878–1944), поета, який бував на Гуцульщині на початку XX ст. Про наш край писав у циклі поезій «На зелених горах» (1915), драматичній поемі «Ніч на полонині» (1941).

25 років з дня смерті у Німеччині **Григорія Крука** (1878–1988), всесвітньовідомого українського скульптора, уродженця с. Братишів тепер Тлумацького району.

6 ГРУДНЯ

День Збройних сил України.

7 ГРУДНЯ

День місцевого самоврядування.

155 років від дня народження **Теофіла Окуневського** (1858–1937), адвоката, громадського діяча, співзасновника Української радикальної партії, який деякий час жив у Станиславові (тепер – м. Івано-Франківськ), уродженця с. Яворів тепер Косівського району.

125 років від дня народження **Лева Лепкого** (1888–1971), композитора і художника, поета і прозаїка, журналіста, командира кінноти УСС, найбільш відомого як автор стрілецьких пісень.

8 ГРУДНЯ

145 років з дня **заснування у Львові культурно-освітнього товариства «Просвіта».**

12 ГРУДНЯ

75 років від дня народження **Михайла Томащука** (1938–2003), члена НСЖУ, краєзнавця, автора книг «Березови в історії Гуцульщини» (1997), «Запалала вогнем» (2000), «Смертю смерть подолав» (2002), «Спалах» (2004), уродженця с. Баня-Березів Косівського району.

13 ГРУДНЯ

Апостола Андрія Первозванного.

18 ГРУДНЯ

130 років від дня народження **Миколи Угрина-Безгрішного** (1883–1960), письменника, редактора, публіциста, педагога, викладача Рогатинської гімназії, політичного, військового та громадського діяча, автора збірок поезій, оповідань, п'єс, «Нарису історії УСС», українського консула при польському уряді.

19 ГРУДНЯ

Миколая Чудотворця, архієпископа Мир Лікійських.

75 років від дня народження **Миколи Яновського** (1938–2000), письменника, журналіста, уродженця с. Брустурів Косівського району (похований в Івано-Франківську).

22 ГРУДНЯ

Непорочне Зачаття Пресвятої Богородиці.

23 ГРУДНЯ

140 років з часу **заснування у Львові Літературного товариства імені Тараса Шевченка, яке згодом було реорганізоване у Наукове товариство імені Тараса Шевченка (НТШ).**

24 ГРУДНЯ

День працівників архівних установ.

65 років від дня народження **Романа Кумлика,** народного музиканта, скрипаля, учасника багатьох фестивалів та конкурсів, уродженця с. Верхній Ясенів Верховинського району.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

(Закінчення буде)